

Nenad Raos

Rječnik kemijskih sinonima

Nakladnik: HDKI/Kemija u industriji, Zagreb 2009.;
ISBN: 978-953-6894-38-3; Glavni i odgovorni urednik:
Danko Škare; Recenzenti: Milan Sikirica i Hrvoj Vančik;
Lektorica: Mirjana Štraus; Korektor: Tomislav Portada

Nenad Raos, najplodniji popularizator kemije u nas, autor mnogih članaka, knjiga i izložba, predstavio je nedavno svoj *Rječnik kemijskih sinonima* s namjerom "da kemičarima olakša snalaženje u kemijskoj literaturi, posebice onoj starijoj i za puk pisanjoj". Kao izvore obuhvaćenih natuknica autor navodi stotinjak stručnih knjiga, udžbenika, članaka te rječnika i enciklopedijskih izdanja počevši od onih Pavla Žulića i Bogoslava Šuleka s kraja 19. stoljeća do najnovijih prijevoda IUPAC-ovih preporuka imena organskih spojeva.

Raos je – svjestan da nema rječnika koji će zadovoljiti zanimanje svakoga čitatelja – od golemoga broja kemijskih elemenata, organskih i anorganskih spojeva, minerala, kemijskih uređaja i pribora izabrao oko 2000 pojmova za koje je mislio da će biti zanimljivi i poučni, navodeći njihove sinonime na hrvatskom i nekoliko stranih jezika, pa *Rječnik* sadržava oko 7000 riječi. Taj sustavan, opsežan i dugotrajan posao, osim upornosti i strpljenja, zahtijeva izvrsno poznavanje struke i visoku autorovu kulturnu razinu, što će uočiti svaki pozoran čitatelj.

Većina se natuknica odnosi na organske spojeve koji su najbliži Raosovoj užoj struci i znanstvenom radu. Anorganski su spojevi, uključujući i minerale manje zastupljeni, a najmanji je udio pojmova iz klasične i instrumentalne kemijske analize, posebice kromatografije i drugih modernih separacijskih tehnika. Vjerujem da će autor za iduće izdanje konzultirati i hrvatski prijevod IUPAC-ovih preporuka kromatografskoga nazivlja.

Mislim da su najvredniji dio *Rječnika* trivijalni izrazi koji su me vratili u dane studiranja, kada se naši profesori nisu libili rabiti ih usporedno sa službenim nazivima. Danas se u nastavi i udžbenicima rijetko rabe, premda obogaćuju znanje i jezičnu kulturu. Dobro je da je obrađen pojam, danas "zabranjenoga", normaliteta, jer ga mlađi kemičari ne razumiju, a susreću ga u mnogim stranim priručnicima i udžbenicima. Unošenje naziva minerala još je jedan pogodak "u sridu" jer današnji kemičari gotovo ništa ne znaju o mineralogiji i kristalografiji. Pozitivne primjere mogla bih nastaviti nabrajati, ali prepuštam svakom čitatelju da sam nađe svoje favorite.

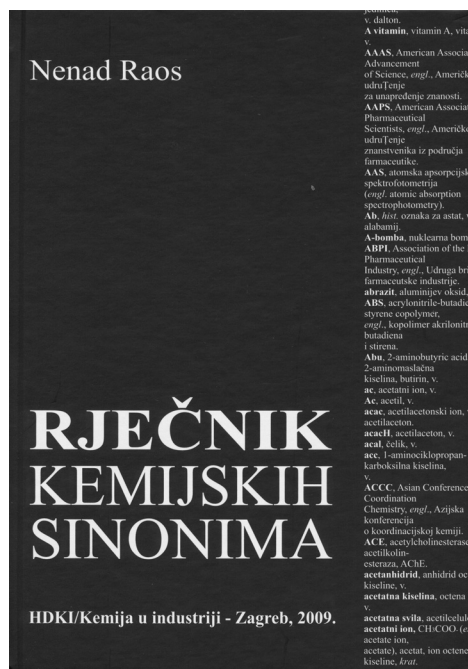
Pridružila bih se jednom od recenzenata koji je pohvalio autorovu odluku da u *Rječnik* uvrsti kratice metoda i spojeva, ali i kemijskih društava, časopisa i institucija. Čitatelj će listajući knjigu moći raz-

Igor i Ranka Čatić

Hrvatsko-engleski rječnik polimerstva

Izdavač: Društvo za plastiku i gumu, Zagreb
Tisak: Denona d.o.o., Zagreb, 2009. godine
Format: 23,8 x 18,4 cm, meki uvez, 198 stranica

Hrvatsko-engleski rječnik polimerstva, autora Igora i Ranke Čatić jedinstveno je djelo te vrste na hrvatskom jezičnom prostoru. Opisuje 11 600 hrvatskih natuknica iz svih područja polimerstva, od naziva polimera i dodataka, strukture i svojstava, proizvodnih i preradbenih metoda i postupaka do uporabe i oporabe; od A (Amid) do Ž (Žvakaća guma). Papirnatoj inačici Rječnika priložen je CD koji ima oko 250 natuknica više, osobito s područja gumarstva.

riješiti nedoumice u značenju pojedinih kratica i naučiti ponešto nova. Neke su mi kratice nedostajale, a nisam uspjela shvatiti kako su s kemijskim sinonimima povezane one poput FNRJ, SRH, SIV i slične iz bivše nam države, ali očekujem da ću lekciju o tomu dobiti u jednom od Raosovih idućih komentara u ovom časopisu. Unatoč njegovoj odrešitoj reakciji na prigovore o neprimjerenom uvrštavanju podrugljive kratice fakulteta koji je sponzorirao izdavanje *Rječnika*, mislim da takve "sitnice" štete ponajprije knjizi, koja time gubi na ozbiljnosti.

Pripadam onima koji vole britkost, duhovitost i ironiju u Raosovim uvodnicima i člancima, pročitala sam s uživanjem nekoliko njegovih popularnih knjiga jer je pisac koji znanstvene istine zna prikazati na svima razumljiv način. Zadivljujuća je njegova produktivnost i svestranost. Samostalan rad na *Rječniku kemijskih sinonima* zaslužuje čestitke, malo je onih koji bi se prihvatili tako zahtjevnog pothvata. Rječnike danas pišu skupine ljudi u jezičnim i leksikografskim institucijama, a on nam je, marljivo prikupljajući i dopunjujući podatke, dao vrijednu knjigu koju bi svaki kemičar trebao imati. Vjerojatno se pritom i umorio, ali – poznavajući njegovu energiju – sigurna sam da ćemo u dogledno vrijeme u rukama držati i drugo, prošireno izdanje.

Marija Kaštelan-Macan

Godine 2002. promoviran je *Englesko-hrvatski rječnik polimerstva* istih autora i istog izdavača. Prikaz tog djela tiskan je iz pera ovog autora u časopisu *Kemija u industriji* (vol. 51, broj 9, str. 415). Većina tada navedenih opisa i ocjena (Z. J.) mogu se u potpunosti primijeniti i na ovaj rječnik.

Ta dva rječnika sada su cjelovito djelo namijenjeno velikom broju korisnika, svima onima koji se na bilo koji način bave polimerima i polimernim materijalima, ponajprije znanstvenicima, sveučilišnim